

Lepšie dáta pre energetikov

Nový systém zberu údajov o spotrebe elektriny má vnieť viac svetla do zúčtovania odchýlok v sústave

Marek Legén / legen@trend.sk

Trh s elektrinou už onedlho čakajú novinky, na ktoré sa tešia najmä dodávateľa. Do praxe sa chystajú zlepšenia procesov odohrávajúcich sa za horizontom vnímania koncových odberateľov. Prinesie ich so sebou nový systém centrálného zberu nameraných údajov o spotrebe elektriny, ktorý má zabezpečiť Organizátor krátkodobého trhu s elektrinou (OKTE).

Dodávateľa si od nových postupov sľubujú vyššiu transparentnosť a efektívnosť využívania dát, ktoré slúžia ako podklad pre takzvané zúčtovanie odchýlok - spolplatnených rozdielov medzi tým, koľko elektriny sa „naženie“ do sústavy a aký objem sa v tom istom čase reálne spotrebuje. Za zúčtovanie odchýlok zodpovedá OKTE, dcéra štátom kontrolovaného prevádzkovateľa vysokonapäťových vedení Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy (SEPS).

Zahmlené dáta

Reformu čaká spôsob, akým sa údaje o spotrebe elektriny dostávajú do formátu pre zúčtovanie odchýlok. Dáta z elektromerov odčítavajú prevádzkovatelia sústav (najčastejšie

trojica regionálnych distribučiek). Potom ich poskytujú dodávateľom, aby tí mohli svojim zákazníkom vyfakturovať dodávku a distribúciu elektriny.

No nielen im. Údaje o spotrebe distribučky nahlasujú tiež OKTE, kde slúžia na zúčtovanie odchýlky. No v tomto prípade už nejde o dáta za každé odberné miesto zvlášť, ale sumárny údaj za všetky odberné miesta, ktoré patria pod konkrétneho dodávateľa. Tu je kameň úrazu, lebo dodávateľ do agregácie distribučky „nevidí“ a nevie si tak skontrolovať prípadné nezrovnalosti. Podobne je na tom aj OKTE.

Situáciu komplikuje a zneprehľadňuje aj to, že dodávateľa nemávajú zákazníkov len v jednom regióne Slovenska. Údaje o spotrebe elektriny tak získavajú od viacerých prevádzkovateľov sústav a sumarizujú ich vo vlastnej réžii. Pracujú pritom s rôznorodými informačnými systémami a dátami v odlišných formátoch, čo zvyšuje náklady na takúto komunikáciu.

Sumárne namerané hodnoty o spotrebe zákazníkov si dodávateľa môžu zaobstarať aj centrálné cez OKTE. Tie však často nese-

dia s podrobnými údajmi od prevádzkovateľov sústav a chyba sa potom veľmi ťažko odhaľuje. „Práca s meranými dátami v jednotlivých distribučných spoločnostiach bola v posledných rokoch veľmi kritizovaná. Celý proces bol deformovaný aj legislatívou a historickými zvyklosťami,“ potvrdzuje Martin Ondko, konateľ alternatívneho dodávateľa energií Magna EA.

Súčasný spôsob hromadenia podkladov na zúčtovanie odchýlok sťažuje vybavovanie dodávateľských reklamácií. Keďže údaje sa nahlasujú OKTE v agregovanej podobe, nedá sa z nich zistiť presná príčina nezrovnalosti. Zvyčajne sa prídere na to, že odberné miesto bolo zaradené k nesprávnemu dodávateľovi alebo došlo k výpadkom v meraniach či chybné použitím vzorcom.

Vyššia transparentnosť a efektívnosť

Kľúčová zmena v systéme má nastať od 1. júla. Prevádzkovatelia sústav začnú zasielať OKTE namerané dáta už za jednotlivé odberné miesta, údaje o stratách a vlastnej spotrebe v sústave. Za merané dáta a priradenie odberného miesta do bilančnej skupiny ponese naďalej zodpovednosť prevádzkovateľ sústavy, za výpočty už OKTE.

Výhodou nového systému je, že všetky podrobné údaje o spotrebe sa budú zhromažďovať na jednom centrálnom mieste, kde sa vyrátajú aj sumáre pre zúčtovanie odchýlky. To dodávateľom elektriny priamo uľahčí identifikáciu problémov pri reklamáciách. „Dátový sklad môže príjemne prekvapiť,“ myslí si M. Ondko.

Prevádzkovatelia sústav budú po novom OKTE nahlasovať tiež informácie o zmene dodávateľa a bilančnej skupiny či o prerušení distribúcie. Okrem poskytovania údajov o odberných miestach sa zmena týka rovnako aj odovzdávacích miest, čiže výrobcov elektriny. Aj v ich prípade môže vzniknúť odchýlka, napríklad ak nastanú technické problémy v produkcii elektriny.

Naplno od roka 2014

Do konca roka plánuje OKTE postupne vyhodnocovať novým spôsobom získavané údaje o elektrine. Na plnohodnotnú prevádzku má systém centrálného zberu dát nabehnúť

